

D-1901100101051500 Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

June - 2022

Sanskrit : Paper - 15

(Sanskrit Bhasha Ane Sahitya)

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

All questions have the same mark.

(2) કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

Answer any five questions.

1	બાણભટ્ટનું જીવન અને સમય વર્ણવો. Elaborate on the time and life of Banbhatt.	14 14
2	‘શુકનાસોપદેશ’નું રસદર્શન કરો. Appreciate critically on શુકનાસોપદેશ.	14 14
3	રાજવી વર્ગ પર પડતા લક્ષ્મીના પ્રભાવને શુકનાસોપદેશના આધારે નિરૂપો. Describe the influence of લક્ષ્મી on રાજવીવર્ગ on the basis of શુકનાસોપદેશ.	14 14
4	સંદર્ભ સહિત સમજાવો. Explain with reference the context. (૧) અપરિણામોપશમો દારુણો લક્ષ્મીમદઃ। (૨) વિરલા હિ તેષામુપદેષ્ટારઃ।	14
5	‘‘સંસ્કૃતના ઉપવનમાં’’ - ‘પુષ્પોના પરિમલ’ પ્રકરણ-૩ અંતર્ગત પ્રદર્શિત હર્ષદેવ માધવનું વિચારદર્શન મૂલવો. Evaluate the idea of Harshdev Madhav displayed under ‘Pushpona Parimal’ chapter-3 of ‘Sanskritna Upavanma’.	14 14

- 6 निम्नलिखित विषयोनुं भाषांतर करो. 14
Translate the following topics. 14
9. मनुष्यः
- + स्वदोषैर्भवति हि शङ्कितो मनुष्यः। (चारुदत्त, ४-६)
  - + प्राप्तव्यमर्थं लभते मनुष्यो दैवोऽपि तं लङ्घयितुं न शक्तः। (पंच, मित्रसं, ११५)
  - + गुह्यं ब्रह्म तदिदं ब्रविमि न मानुषाच्छ्रेष्ठतरं हि किञ्चित्। (महाभा, १२-२८८-२३)
  - + न वित्तेन तर्पणीयः मनुष्यः। (कठो, १-१-२७)
  - + मनुष्याणां सहस्रेषु कश्चिद्यतते सिद्धये। (श्रीमद्भगवतगीता, ७-३)
  - + न मनुष्यं विनान्यत्र तत्त्वज्ञानन्तु लभ्यते। (कुलार्णवतन्त्र, १-१४)
  - + यः करोति नरः पापं न तस्यात्मा ध्रुवं प्रियः। (पंच, काको, १७४)
२. विद्या-शिक्षण-शिक्षकाश्च
- + शिष्टा क्रिया कस्यचिदात्मसंस्था संक्रान्तिरन्यस्य विशेषयुक्ता।
यस्योभयं साधु स शिक्षकाणां धुरि प्रतिष्ठापयितव्य एव॥ (माल, १-१६)
  - + विद्या ददाति विनयं विनयाद्याति पात्रताम्।
पात्रत्वाद् धनमाप्नोति धनाद् धर्मस्ततो सुखम्॥
  - + वितरति गुरुः प्राज्ञे विद्यां यथैव तथा जडे न खलु तयोर्ज्ञाने शक्तिं करोत्यपहन्ति वा।
भवति चेतयोर्भूयान्भेदः फलं प्रति तद्यथा प्रभवति शुचिर्बिम्बग्राहे मणिर्न मृदां चयः॥
(उत्तररामचरित, २-४)
  - + सद्विद्या यदि किं धनैः। (नीतिशतकम्-५५)
- 7 छंदशास्त्रनी परंपरा निरूपीने छंदना प्रकारो वर्णवो. 14
Describe the types of छन्द that represent the tradition of 14
छन्दशास्त्र.
- 8 छंदो पर लक्षण सह उदाहरण लभो. 14
Define a characteristic example on the metres. 14
- (१) अनुष्टुप्
(२) वसंततिलका.
- 9 टूंकनींध लभो. 14
Write a short note. 14
- (१) बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्
(२) हर्षदेवमाधवस्य 'पुष्पस्य परिमले' इति भागे विषयचयनम्.
- 10 टूंकनींध लभो. 14
Write a short note. 14
- (१) छन्दास्त्रीयपारिभाषिकसंज्ञाः
(२) यौवनप्रभावस्यालेखनम्.